

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadó: **Schlichter Gyula.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. ker., Vasuti-ut 17.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van.

A természet nem alszik.

(M. L.) Soha! Örök törvény és elleneink tagadják. E tagadás az ő romlásuk utjelzője. S e romlásban fölhangzik ámitásuk két-színű hangja. Folyik az aknamunka tovább, hogy e nemzet meggyalázását hirdessék, hűen évszázados politikájukhoz. Alkudni jöttek az önfeláldozó lelkek és ultimátumát hozzák a hadseregnek, mely zsarnoki hatalmával rémesebb, mint a Rómának parancsoló légiók. Persze, hogy e balga hitben csak ők ringatják magukat és ringatják akkor, mikor a hátvéd oroszai azt kérdezik a megfélemezésre küldött tábornoktól: „Ki az a Miklós cár?” Az a tengeren járó fellázadt hajó piros lobogójával a népszabadság viharzó ítélete. Kitérnek előtte a nagy páncélosok, mert az vértanukat szállít. Az eszme kíséri e hajót, mely előtt lábhoz bocsátja fegyverét a legzordabb fegyelem fia és imádkozik. A cároknak érzéketlen katona kell, katona, ki a fegyelem örültje és ha ez nincs, elszakadt a fonál, mi a cárokat országukhoz fűzte. Mélység tátong előttük, mit nem hidal át milliók szeretete milliók ragaszkodása.

Nincs felségesebb vallás, mint a népszabadság és a néptenger özönlik, hogy fölládozhassa magát. A minden oroszok cáriját ostorozza a népszabadság és annak

hullámain, ha palotája előtt látja, a szálamraméltó ember hiába keresi a tanácsosokat, a veszély pillanatában eltűnik mind. A cárok érzését kriptába zárják, a cárok világában örültnek minősítik, ki érezni mer, de út a nagy leszámolás pillanata és a máskor kartácsokat szóró, urukhoz hasonló érzéketlen ezredek föleszmélve látják, hogy a természet nem alszik, hogy van a nemzetgyilkoláson kívül más, neme-sebb és nagyobb cél is. Egy nagy írónk, a természet hangjának egy hős követője, borongó elmével, egy golyóval óhajtott meggyógyítani betegségét, mikor eszmélt, első kérdése honuk és a hajó állapota felé irányult. E hajó nagy intőjel azoknak, kik jégkéregbe burkolják a katona lelkét. E mesterséges jégkerget áttöri a természet melege, mely örök, míg a fegyelemnek azon hangoztatott egysége, mely a soha rendszerét is megteremtette, mely jogaink visszaszorítását, elkobzását, tagadását eredményezte, mely rátette kezét legnagyobb kincsünkre, parlamentünkre, mely megrabolta alkotmányunk diszét, a felelős miniszteriumot és meghonosított egy balkáni, egy oroszországi, egy bécsi jellegűt, maradványát az özőpkornak. S azt kívánják, hogy e maradványért szorítsa vissza a nemzet vágyait, mondjon le e maradványért természetes fejlődéséről. lété-

ről. Itt már nincs és nem is lesz megállás, hiába hiszi a generális ur, hogy valaki tőle megijed és hiába hiszi Lányi ur, e diszkabinet jogásza, hogy az ő megsemmisítő határozatuk némi hatálylyal is bír.

Hol az erkölcsi bátorság, mely a nemzetet ez egyetlen fegyverétől is meg merné fosztani, de hol az a balga, ki hinné, hogy tudja?

A szabolcsmegyei adó és ujoncemegtagadó határozat nagyon helyesen, a megye határozatát megsemmisítő esetleges miniszteri határozatot előre semmisnek jelenti ki. Ez a férfias és ez a törvényes beszéd, mert ha minden törvény és jog a kijátszástól, a hatalomtól tételnék függővé, akkor vigye az ördög a sok papirmalasztot!

Alkotmányunk szelleme meg van hamisítva, sőt mondhatjuk felfüggesztve, mert az alkotmánynak csak egy célja van, a nemzeti akarat kifejezhetése és ha szűkeblű választási törvényünk mellett is hajótörést szenvedhetett a piszkos önzés hordája, a durva kényszerrel szemben az egyetlen menedékvára van a kiüldözött népszabadságnak.

Ha a hatalom nem hajlik meg a törvények parancsszavának, mikor a törvény nem is megállapodástól függött, hanem a könnyen hívó tömegnek a külső káprázat hatására épített, hogy a több

T Á R C A.

Nyári éj.

Búsan kongó estharangszó
Alkonytájt ha megszólal,
Lelkemben egy fel-felhangzó
Sóhaj két, hosszú sóhaj.

Elbolyongok messze-messze
Merre hő vágyam készletet,
Gyönyörködni nyári este
Benned dicső természet.

Skarlátpiros ragyogással,
Épen most a nap letűnt,
Sehol sem hallik immár zaj,
Bérc és völgy lecsöndesült.

A menybolton felcsillanva
Kigyúltak a csillagok
S rezegve mint vizen sajka
Valamennyi úgy ragyog.

Merre szem lát a távolban
Széles róna elterül,
Egymás mellett szépen, sorban,
Kévék fekszenek körül.

A munkások vidám serge
Már nyugodtan szendereg,
Hogy hajnalban nappal kelve
Új munkához kezdjenek.

Vajha áldás jutalmazná
A dolgozók szorgalmát,
Vajha csak boldog nép lakná
Ezt a drága szép hazát.

S a míg így érzek hiven, lám
A természet csak alszik.
Ég peremén villan villám,
De dörgés nem hallatszik.

Tücsök csirpel, falomb bölint,
Szálló bogár döngicsél,
Mindem, minden nyugvóra int,
Enyhén leng az esti szél.

Bús danáját egy faágon
Most kezdte a csalogány
Oly keservvel, olyan fájón,
Kő megindulna nyomán.

Tán azoknak, kik szerettek
S meghaltak szerelmükért,
Holtuk után szegény beteg
Lelkük csalogányba tért.

S azért zeng úgy esdekelve
E madár édes dala,
Mert tört szívek bús keserve
Hangzik, sóhaját általa . . .

Megpihenek egy fa alatt,
Szemem szétnéz az égen,
Szűrődnek a holdsugarak
Által, lombon levélen.

Igy szűrődik át a remény
Fénye a zord bánaton
Az életben, hol a kemény
Sors minket vet, hány és nyom.

Fogy s megújul a reménység
Bennünk ép úgy, mint a hold,
Míg ránk tör örök sötétség
S azt mondják rólunk: csak volt.

De rá érünk még mi erre
Halandó, hát csak remélj,
Tanítson a küzdelemre
Holdsugaras nyári éj!!

Dr. —ld.

Napernyőkben, keztyűkben, gallérokban, nyakkendőikben, kivágott czipőkben,
alsószoknyákban, stb. ujdonságok láthatók

Eisler Károly női, férfi, czipő, divat és rövidáru üzletében, Nyiregyházán.

személyben látható nemzet, mint parlament helyett, mely változó az egyszemélyű monarchia, kinek csak a neve kell, hogy régi legyen, ki állandóságában szemléltetőbb, tőle szentesített, miként remélhető a törvénytisztelet megtartása, ha erre kezet emelnének a balgák, erre mely elhomályosítlanul őrzi az ellenállási jogot, mely egyetlen védő eszköz a dualismusban rejlő azon veszély ellen, mi mindkét állam jogainak bénítását létesítette a multban és fogná ezután. A hatalom az erőszak talaján mozog, mikor nem hajlik meg a többség és most már az egy érzésben, a veszély érzésében egyesült osztatlan nemzet előtt, Ha a katonai merényletnek árnyéka tájékunkról el nem takarodik, a dualismus politikusai is türelmüket veszítik. mert a mostani helyzet arra épített, hogy a bizonytalanságból fakadó, nemzetgyilkoló karok elveik feladására késztessek azokat, kik az igazság szent harcosai. Ekkora lekicsinylése egy nemzet tántoríthatatlan szándékának. Soha! Ez egyetlen szó lehet a válasz áruba nem bocsátható nyelvünk ügynökeinek. Ennek ára nincs, mert ez a nemzeti becsület kérdése. — S mi a dualismus hívei is azt mondjuk, hogy a dualismus e kérdéssel áll, vagy bukik. A dualismus megmentése az összes osztrák körök nagy érdeke, e nemzet szive nem rajong érte, de a becsület szándék a roskadástól megmentheti Deák alkotását, mely most lépne a végrehajtás időszakába, de nem ígéretekkkel, nem távoli időpontokra való hivatkozással, hanem azon intézményes biztosításokkal, mit azon koalíció nyújt, melynek vezető pártja azon reményben fogadná a kormányzás részét, hogy a tiszta közönségből meritse az ország, meritse a külfölddel azon érzetet, mit a függetlenség munkára ösztönző gondolata nyújt, mert nekünk a függetlenség nem álmunk, hanem természetes fejlődésünk. S ha e fejlődést megállították, felelték, hogy egy

ezredéves mű. öreg generálisok parancs-zavára, egy pillanattig sem áll, mert az a vörös lobogó is a páncélos orosz hajón azt hirdeti, hogy a természet nem alszik!!

Tanítók gyűlése.

A Szabolcsvármegyei Tanítóegyesület f. hó 3-án Nyiregyházán, az ág. ev. iskola dísztermében, Orsovsky Gyula elnökle mellett tartotta XXVII. rendes közgyűlését, melyen néhány vendég s a vármegye majdnem 400 tanítója közül mintegy 100-an jelentek meg. Indokolatlan tehát az a panasz, hogy a tanítók ügye iránt senki nem érdeklődik, mert oly egyesülettel szemben, melynek tagjai e közmondássá vált jelmondat igazságát: „Egyetértésben rejlik az erő” — nem akarják megérteni, önsorsukkal sem törődnek, nem csoda, ha egyesületi működésüket mások sem igen méltatják kellő figyelenre.

Különböen a tanácskozás ezen közgyűlés napirendjére tűzött ügyek fontosságához méltó komolysággal folyt le. Elnök a tárgyalást következő lelkes beszédével nyitotta meg.

Tisztelt Tanítóegyesületi Közgyűlés!

Az ifju nemzedék szellemi és erkölcsi életének vallás-erkölcsös alapon való fejlesztése, a mily szép, nemes, magasztos és fölemelő, ép oly nehéz és felelősségteljes kötelességeket ró reánk, kik annak szolgálatára szenteltünk életünket.

Hogy e feladatát sikerrel oldhassa meg a magyar néptanító, nemcsak az iskola falain belül kell tudását a szent cél érdekében legjobb belátása szerint érvényesíteni, de azonkívül a társadalmi életben együttműködésükkel is. S e törekvésüknek is alapját szintén a vallásosságon nyugvó erkölcsi fejlődés és ápolása kell, hogy képezze. Mert jól tudjuk azt mindannyian, hogy ez a társadalom és államok létalapja s ahol ez: tudniillik az Isten félelme megszűnt, ott a jogok legbiztosabb alapja omlott össze, jog nélkül pedig életképes állam nem létezhetik.

E magasztos cél megvalósítását várja tőlünk az egyház, állam és társadalom, melyeknek egymástól elkülönítve állunk ugyan szolgálatára, de azért erőnk összeségével az emberiség jólétének fejlesztésére irányuló munkálkodásunkkal folyton arra kell törekednünk, hogy ily alapon szeretett hazánknak

mennél több hű fiakat és honleányokat neveljünk.

Mi, Szabolcsvármegyei Tanítóegyesület, alapszabályszerűleg szintén e törekvésre köteleztük magunkat. Hogy mit eredményez e tekintetben legközelebb kifejtett két évi fáradozásunk, a főjegyzői jelentés lesz hivattott beszámolni.

Ily célu egyesülésünkre azonban sokan — még tanítók is — azt mondják: ez teljesen felesleges, hiszen a különböző iskolafenntartók szolgálatában álló tanítók anélkül is egyesíve vannak s ott ugyanezt a célt szolgálják, sőt kell is szolgálniok.

Én e meggyőződéssel szemben következő álláspontra helyezkedem: A vármegyéknél szervezendő szabadtanítóegyesületek létjogosultságát a magyar tanítók közérdekének fejlesztése s ez alapon egymáshoz tartozandóságuknak érdekviszonossága teszi ma már szükségessé. Mikor a tanítóknak nem volt országos nyugdíjintézménye, árvaháza, Eötvös-alapja, internátusa: akkor nem volt közös érdeke sem, de ma igen tisztelt Hölgyeim és Uraim az idők folyásával a mi életviszonyaink is változtak s ezen említett országos intézmények minden magyar tanítót közvetlenül érdekelnek, tehát van közös érdekünk, melynek fejlesztésére, gyarapítására, abból élvezendő előnyeink jogos és méltányos kihasználásának módozataira, nem külön valva egymástól, de megyéknél szervezkedve együttesen, szabadhatározásból folyólag, közösen kell fáradoznunk és munkálkodnunk.

E tekintetben elfoglalt álláspontom indokolására szabadjon még a következőket előadnom:

A tanítókkal szemben a mai előhaladott kor, képzettség tekintetében sokkal magasabb kvalifikációt kíván, mint a multban. Ma már, mint tudjuk, négyosztályu középiskolai előképzettség után, még négy osztendei szaktanulmány képesíti az ifju embert a tanítói pályára. Kétségtelen tehát, hogy magasztos hivatásában ma a tanítóság magasabb képzettségénél fogva a társadalom javára több szellemi értéket is biztosít. Melyért az erkölcsi ellenérték az elismerés: arányban van ugyan, az anyagiakat tekintve azonban, mit arányosítani nem lehet, de mi nem is akarunk, mert a tanító az emberiség javára irányuló lelkiismeretes odaadó munkáját nem bérért, anyagi érdekből és közvetlen személyes igényeinek kielégítéséből teljesíti, de midőn emelik a tanító kvalifikációját sőt a társadalom a közéletben mint művelt s a korral haladó embert

Zumbulszky ur, a férfi.

Irta: Bónis Ignác.

Rendkívül elegáns ugyan az ebédlő, mely rövid ideig történetünk színhelyét fogja képezni, első pillanatban mégis olyan érzés vesz rajtunk erőt, mint ha tulajdonosa még csak legény ember volna. Tényleg a dolog így áll: lakván és birván ezen régi, de még mindig csinos és látogatott szobákat nemes és nemzeti, vitéz és vitéz Zumbulszky Simeon ur, ki még II. András idejéből származtatja le magát, kinek ősei hajdan „hét vármegyék” urai valának, akik legalább Simeon ur állítása szerint a jeruzsálemi szent hadjáratban nyerték nemesi előnevüket, és közeli rokonságban állottak azzal a spanyol családdal, amelyből Bánk-bán, magyarhon egykori nagy ura nőül vevé szépséges feleségét, a szende Melindát.

A krónika állítása szerint — hja kérem, a családnak egész kis monographiája van ám! — a Zumbulszkyak mind kitünő férfiak valának. zumbulszky Zumbulszky Vladimir (ez viselő először a nemesi előnevet; l. a góthai Almanach 57. old. 7 és köv. kikezdéseit!) arról volt nevezetes, hogy udvarában állandóan ott lebzelt nem több és ke-

vesebb, mint 2—300 spanyol nemes, akik egyebet sem csináltak, mint a házi gazda jóvoltából fogyasztották Tokajnak zamatos nedűjét. „Ez — a krónika szavaival élve — csupán a vendég és barát szeretetre vall.” Hisz rosszat épenséggel a mai világ sem mondhat róla; talán más is úgy tenne, ha olyan kiváló szerencse érné, mint Vladimir urat, aki egyszerre hét vármegye korlátlan ura és birója lett. Fia, Achilles — dejszen meg is érdemelte ezt a nevet, mert legény volt ökelme a talpán, — engedelmes, szófogadó gyermek példájára teljesen atyjának nyomdokába lépett, amennyiben szintén kitünő férfiú volt, noha a szórakozás nemes faját már ő másképp választotta meg; t. i. ahány spanyol herét hizlalt édes atyja udvarában, ugyanannyi kutyát tartott jól ő is nemesi portáján. Zebulon, Vladimir unokája, Achilles fia már arról volt nevezetes, hogy a reá hagyott hét vármegyének valamennyi szoknyás lakója után bolondulásig volt, a legutolsó béres leánykától, a viceispán feleségéig. Hector . . . no de hagyjuk . . . kimejlük meg könnyeinket . . . ugorjuk át azt a négyszáz egynéhány esztendőt, amely alatt, — félek még le is írni — alig maradt valami a hét vármegyéből az utódoknak, Hagyjuk e szomorú időket, e helyett csupán

azt a természeti különlegességet tartjuk fel-említésre méltónak, hogy dacára annak, hogy minden Zumbulszky papától csupán egy fiúgyermek származott és maradt életben, csodálatos képen hatszázhetven hosszú esztendő letünetével, mégis találunk azért hazánk fővárosában egy Zumbulszkyt, ki hiven ősei példájához, szintén kitünő férfiú. Jelenleg ott ül tágas ebédlőjében, rettenetes füstfellegetek bocsátva 600 esztendő s tajték pipájából, (Simeon ur állítása szerint!) olykor-olykor nagyot huzva az asztalt diszitó egri bikavérből. Jól esik neki nagyon (tyhü! milyeneket cuppant!) mert ahogy a német sógor mondja, teljesen „satt.”

No ne is csodálkozzunk, hogy így áll a dolog, mert farkas módjára éhes volt ám az ezelőtt 1 órával elvégzett kis testgyakorlat után, ahogy ő a párbajt nevezni szokta. Gróf Csimpanzfalvyval verekedett meg, részéről egy dühös duellatióban, mert szörnyű módon haragszik ám minden felsőparlament tagra, plane mióta a nagy vagyton napról-napra mindjobban közeledik Ábrahám mellé nyéhez. Biz ott is hagyta az ellenfél az orra hegyét a csatatéren; még most is dohog rá Simeon ur . . . Hát már hogyne! . . . Egy lánchordta fickó, aki egyébbel sem dicsekedhetik, mint az ősei által összeharácolt és

NAPERNYŐK

legnagyobb választékban
kaphatók
KOHN IGNÁCZ
rövid- és divatru üzletében.
Városház-palota.

2840/905. B. szám.

Hivatalos másolat.

Öfelsége a király nevében!

A nyiregyházi kir. törvényszék, mint büntető felelőbírói bíróság Schlichter Gyula ellen sajtóvétség miatt a nyiregyházi kir. járásbírósnál folyamatba tett és az 1904. évi június hó 30-ik napján 1904. B. II. 217 — szám alatt kelt ítélettel befejezett bűnügyet vádlott és védője által a bűnösség megállapítása miatt használt felelőbírói folytán az 1905. évi április hó 27-ik napján tartott nyilvános felelőbírói bűnügyi tárgyaláson, melyen Kovács István kir. ítélőtáblai bíró mint elnök, Kunfalvy István és Szabó László kir. törvényszéki bíró, mint ítélőbírók vettek részt, a vád képviselőjében Dr. Szikszay György kir. ügyész járt el s a jegyzőkönyvet Perényi Rezső kir. törvényszéki jegyző vezette, a vád meghallgatása után vizsgálat alá vevén következőleg

Itélt:

A kir. törvényszék, mint büntető felelőbírói bíróság, a kir. járásbírói bíróság ítéletét a bp. 385. §-nak 1. A. pontja alapján megsemmisíti. Schlichter Gyula vádlottat az ellene emelt vád és következményeinek terhe alól a bp. 326. §-nak 1. pontja alapján felmenti.

Indokok:

A kir. járásbírói bíróság Schlichter Gyula vádlottat, mint a Nyiregyházán hetenként egyszer megjelenő „Szabolcs” című időközi lap felelős szerkesztőjét, az 1848. évi XVIII. t.-c. 30. §-ba ütköző sajtó vétség miatt azért ítélte el, mert a Nyiregyházán hetenként egyszer megjelenő „Szabolcs” című időszaki lapban 1904. év április hó 2-ik felében országszerte kitört vasuti-sztrájk alkalmával, az említett hó 24-én közzé tett második rendkívüli kiadásban „Helyzet” című politikai tartalmu, a kormányt és annak álláspontját politikai szempontból bíráló, a kormány politikai álláspontját és annak képviselőjét a miniszterelnököt támadó cikket tett közzé.

A felelőbírói bíróság az 1904. évi szeptember hó 17-én megtartott tárgyalás eredményéhez képest elrendelte a vádlott által megnevezett és a vádhatóság részéről nem kifogásolt Katona Béla szakértőnek kihallgatását arra nézve, hogy a „Helyzet” című cikk politikai, vagy nem politikai tartalmu-e?

Az eskü alatt kihallgatott Katona Béla szakértő kellőképpen indokolt véleményében azt a határozott véleményt terjesztette elő, hogy „A helyzet” című cikk minden politikai vonatkozás nélkül csupán közgazdasági és részben társadalmi fejtegetés, a mely szakvéleményt a kir. törvényszék magáévá is tette s miután vádlott a „Helyzet” című cikk közzététele által büntetendő cselekményt nem követett el, tehát a kir. járásbírói bíróság tévesen állapította meg vádlott bűnösségét és így a bp. 385. §-nak 1. a) pontjában meghatározott semmisségi okot elkövette, ezért az első fokban eljáró bíróság ítéletét a kir. törvényszék a fennforgó semmisségi ok alapján megsemmisítette és vádlottat az ellene emelt vád és következményeinek terhe alól a bp. 326. §-nak 1. pontja alapján felmentette.

Nyiregyházán, 1905. évi április hó 27-én.

Kovács István sk.
elnök.Kunfalvy István sk.
előadó.

1904. B. II. 217/10.

Végzés:

A fenti II-od bírói ítélet Schlichter Gyula nyiregyházi lakossal és dr. Gutmann Zsigmond ügyvéddel írásban közölni elrendeltetik.

Nyiregyházán, a kir. járásbírósnál, 1905. június 28.

P. H. Tóth,
kir. albíró.**Előfizetési felhívás.**

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket kiknek előfizetése folyó hó 1-én lejárt, hogy a megrendelést mielőbb megújítani sziveskedjenek.

Előfizetési ár:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „

HIREK.

Megyegyülés. Vármegyénk törvényhatósága, f. hó 12-én rendkívüli gyűlést tart. A gyűlés főtárgya Bory Béla által beterjesztett indítvány, a Fejérváry kormány iránti bizalmatlanság kifejezése iránt. Ezzel kapcsolatban tárgyalni fogják Pest- és a hozzá csatlakozott vármegyéknek a nemzeti ellenállás érdekében intézett átiratát. Valamennyi miniszter leiratban tudatta kinevezését a törvényhatósággal, mely leiratok szintén tárgyalatni fognak. Az egyes községek által a dombrádi vasut segélyezése ügyében hozott határozatok is felülbírálat alá vétetnek. Még egy pár kisebb fontosságú tárgy van felvéve a tárgysorozatba. Rendkívül népesnek ígérkezik a gyűlés, mivel mindenki részt kíván venni azon gyűlésen, amely a mindig kuruc vármegyének a bizalmatlanságát fogja imponálni módon kifejezni. Reggel a Koronában értekező lesz.

Beszámoló. Városunk országgyűlési képviselője: dr. Meskó László, rövidesen beszámoló fog tartani, amikor a válságot és annak okait kimerítően fogja ismertetni. A nap még nincs megállapítva, mivel számos országgyűlési képviselő akar vele hozzánk lejönni, és így közösen kell megállapodniok a beszámoló napjában. Nagyon helyes a politikai helyzettel városunk lakosságát megismertetni, mivel annak szükségét nagyon is érezzük, amennyiben a földmivelők és iparosok között nagyon sok és légből kapott hír van elterjedve.

Esküvő. Partos Jenő, lapunk muakatársa, folyó hó 18-án délután tartja esküvőjét helyben Goldstein Szeréna kisasszonnyal, Goldsten Nándor kedves leányával.

A városi képviselő köztudomás szerint elhatározta, hogy Bencs László volt polgármesternek, később országgyűlési képviselőnek képét, közgyűlési terme számára megfesteti. Záhorszky János most adta át az általa festett képet a város hatóságának és annak kiválóan való sikerültsége mindenkit meglep.

Halálozás. Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a leggyöngédebb férj és apa, legjobb fiú és testvér Szamuely Barnabás e hó 1-én, hosszú, nehéz szenvedés után, élete 34-ik és boldog házassága 2-ik évében jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemei 2-án d. u. 6 órakor fognak az Egyház-tér 15. sz. gyászházból a helybeli izraelita sirkertben az örök nyugalomnak átadni. Nyiregyháza, 1905. július hó 1-én. Béke és áldás porai felett! Szamuely Aurél mint atyja. Halbrohr Adolf, Brust Sándor sógorai. Szamuely Barnabásné szül. Weisz Juliska mint özvegye. Szamuely Bandika gyermeke. Szamuely Alice férj. Halbrohr Adolfné, Szamuely Emma férj. Brust Sándorné, Szamuely Jenő, Szamuely Victor, Szamuely Ilona, Szamuely János testvérei.

Az aratás beköszöntött. A termés sok helyen kitünő, sok helyen türethető, de vannak községek, ahol az egész tavaszon nem volt eső és a múlt évihez hasonló szárazságban sem az őszi, sem a tavasziak nem növekedtek. Azon gazdák is, akiknek legjobb a ter-

mésük, nagyon meg vannak akadva, mert kellő időben és elegendő aratót nem kaptak, a napszám pedig hallatlanul magas. Az aratók dolgában megszorult gazdálkodók később kaptak ugyan — állami közvetítés útján — aratókat, de ezek is kevesnek bizonyultak, mert a rekkenő hőségben az őszi gyorsan megértek, és a magvak hullásától lehet tartani.

Nekrológ. Özv. Jakobovits Mórné 66 éves korában elhalt. Az elhunytban Jakobovits Fanny kiasszony édes anyját gyászolja. Temetése tegnap délután ment végbe, melyen városunk előkelősége nagy számban vett részt.

Tanulmányut. A kecskeméti gyümölcs-termelés megtekintésére alakult társaság visszatért. Nemgyőzik dicsérni az ott találtakat. Sokakat visszatartott a meneteltől az, hogy az elindulás előtti napon a miniszter megtagadta a féláru jegyekkel való utazhatást. Mozgalom indult meg egy második csoport alakítására, melyen a most oda voltak tulnyomólag részt vesznek.

Örvendetes újítás. A nyiregyháza—városnaményi vonalon rövidesen kezdetét veszi a motor üzem, amikor naponta 3-szor fognak közlekedni a vonatok, később pedig a négyszeri menetre térnek át. Amidőn ezt olvasóink tudomására adjuk, jelezzük, hogy ezt főleg annak köszönhetjük, hogy jelzett vonal a Szabolcsmegyei Helyiérdekű Vasutak R. T. tulajdonába ment át, mely társulat mindent elkövet vonalainak fejlesztésére. Jelezzük még azt is, hogy a többi helyi-érdekű vasutaink is követni fogják a példát.

Nyári ünnepély. Az ovodák szokásos ünnepélye, a városi erdőben, a vámház közelében f. hó 3-án, 4-én és 5-én folyt le. Első nap a felvégi, második nap a központi, harmadik nap az alvégi ovodák növendékei mentek ki oda az óvónők vezetésével, ahol a szülők is nagyszámban jelentek meg. Vigan mulatoztak, ettek-ittak a kicsinyek, majd táncra kerekedtek és a késő esteli órákig kint maradtak. Szavalásban, gyermek játékok bemutatásában sem volt hiány.

Nagy vihar volt tegnapelőtt este városunkban, mely csaknem az egész megye területére kiterjedt. Felhőszakadásszerű zápor elöntötte az utcákat. A nyirfa-utcán a 40-edik számú ház előtt egy mély árok vonul végig, és ezen veszélyes helyen nincs világítás. Egy taliga felfordult, és a mély vízből a segélykiállításra az elősiető emberek huzták ki a póruljártakat. Felhívjuk a rendőrség figyelmét ezen türethető állapotra. A villám több ízben leütött a világítási és a telefon vezetékekbe. Másnap üzemzavarok voltak nemcsak a telefon, de a táviró vonalokon is. A Budapesti vezeték Debrecenen túl teljesen meg is szakadt. A gyümölcsösökben, a lekaszált és aratatlan gabona nemüben óriási a kár. A tengeri mind a földön fekszik.

A nyiregyházi műkedvelő ifjuság, a „Gyimesi vadvirág” három felvonásos népszínmű előadását határozta el, mely előreláthatólag folyó hó 16-án, azaz holnaphoz egy hétre lesz megtartva, a városi színházban. A szereplők azon igyekeznek, hogy ezen előadás sikere felülmúlja a múlt években rendezettek sikerét is; és erős reményt fűznek ahhoz, hogy a nagy közönség méltányolni fogja fáradságukat, és így az erkölcsi siker mellett az anyagi siker is biztosítva lesz. A próbák már folynak.

Megkínzott gyermek. Buchnovics András helybeli lakos 10 éves mostoha fia, elment másnak — szülei előzetes engedélye nélkül — meggyet szedni. Ezért atyja egy láncsal megkötözte, egy sertés ólba zárta és szemtanuk állítása szerint, étlen-szomjan tartotta. A szomszédok szabadították ki a szerencsétlen gyermeket.

Legnagyobb választék!

Legújabb napernyők, női-, férfi-harisnyak, —————
————— keztyűk, ruhadiszek, és nyakkendőkben.

GOLDSTEIN J. SÁNDOR

= női- és férfi-divat üzletében =

Nyiregyháza Pazonyi-u. 4.

A jéggyár a napokban megkezdi működését. Megrendeléseket a g. tanácsosnál lehet addig is tenni. 12—13 kgramos tömböket a következő árért adják: a) Naponként átvéve és fizetve: Egy tömb a jéggyárnál átvéve 20 fillér, egy tömb a házhoz szállítva 24 fillér; b) egy hónapra történt rendelés esetén naponként házhoz szállított 1 tömb jég 6 korona; c) az egész idényre (május 1-től szeptember 30-ig) házhoz számítva 1 tömb jég egy hónapra 4 kor. 80 fillér; d) nagyobb fogyasztók, kik egy hónapra vagy az egész idényre tesznek napi 5 tömb jégre megrendelést, tömbjét 14 fillérjével kapják.

Eltűnt. Nyirbátor közönségét rejtélyes eset tartja izgatottságban. Grósz Dezső ottani lakos még a múlt hó 4-én elutazott Bécsbe, úgy azonban, hogy 7-ére haza jön és azóta nyoma veszett. Grósz gondos családapa volt, és vagyoni viszonyai is rendezettek voltak. Valószínűleg bünténynek esett áldozatául az eltűnt. Ugy a magyar mint az osztrák hatóságok erélyesen nyomoznak az eltűnt után. Személyleírása: 42 éves, izr. vallásu, kocsondi születésű, nyirbátori lakos. Termete magas, arca hosszús, fogai épek, szakállja fekete, kissé őszes. Különös ismertető jele: bal füle ki van hegyesedve. Öltözete szürke Ferenc József kabát, szürke nadrág és kemény kalap.

Öngyilkos tüzoltó. Ma egy hete Varga György tüzoltó meglötte magát, és rövid szenvedés után meghalt. A tüzoltók nagyon sajnálják társukat, akit jó magaviseletű és törekvő embernek ismertek. Tettének oka ismeretlen, de az utóbbi időben nála tapasztalt buskomorságból ítélve, úgy látszik pillanatnyi elmezavarban követte el tettét.

Vihar. Hétfőn délután szokatlanul erős vihar vonult el városunk felett. A villám többször lecsapott, de tüzet nem csinált vagy más szerencsétlenséget nem okozott. Kisvárdán ugyanakkor leütött a villám és egy épületet felgyújtott, de a tüzet továbbterjedni nem engedték.

Leforrázott gyermek. Matisz János helybeli lelenk gyermek egy forró vízzel telt fazékat lerántott és annak tartalma annyira összeégette, hogy 3 napi szenvedés után meghalt.

Pórujárt öngyilkos. Liszár János szabóságod több ízben követett el már öngyilkossági kísérletet. Ma egy hete ismét megakart válni az élettől és forgó pisztolyát próbálgatta, miközben az elsült és a golyó combjába furódott. A fájdalmak annyira elvették kedvét az öngyilkosjelöltnek, hogy egyelőre elhalasztotta tervének végrehajtását. Az Erzsébet kórházban ápolják.

Utazás a vonat tetején. Tegnap előtt a Nyiregyházáról Debrecen felé menő vonat egyik kocsijának tetejére Springer József felmászott, és így utazott hasra fekve a Józsa-kertig. Ott azonban észrevette az egyik szolgálatot teljesítő őr a lábát, mire leszállították a veszedelmes helyről és a vonat belsejébe adtak neki helyet. Debrecenbe átadták a rendőrségnek, ahol pénztelenségével védekezett.

Panaszok a telefon központ ellen. Az utóbbi időben egyre sürvebben panaszkodnak előfizetőink, a helybeli telefonhálózat kapcsoló hivatala ellen, sőt értesülésünk szerint egyesek már a nagyváradai igazgatóság-hoz is fordultak orvoslásért. Szükségesnek tartjuk ezokból az ügyel behatóan foglalkozni. Legtöbbször azt panaszolják, hogy a hívó-csengetés után sokszor 5—10 perc múlva jelentkezik a központ, és védekezésül azt adja elő, hogy annyi a jelentkezés, hogy rögtön nem válaszolhatott. Lássuk mennyiben van ennek alapja. Helyben 120 körül ingadozik az előfizetők száma, és ketten végzik a kapcsolási teendőket. Esik tehát egy személyre 60 előfizető hívásának teljesítése. Tapasztal-

atból van az megállapítva, hogy minél nagyobb valamely hálózat, annál több hívás esik egy-egy előfizetőre. Ez természetes, mert minél több személyhez van a telefon bevezetve, annál több azok között azoknak a száma, akikkel telefonon intézi el teendőit az egyes előfizető. Általában 500 előfizetővel nem bíró központoknál 5 százalékát veszik az előfizetők számának számításba a napi hívás megállapításánál. Nyiregyházán az előfizetők száma 120, ennek pedig 5 százaléka = 6. Minden előfizetőre esik tehát naponta 6 hívás. Egy-egy kezelő 60 előfizető hívását teljesíti, vagy naponta átlag 60 x 6 kapcsolást, vagyis 360-at teljesít. Budapesten 150 előfizetőre esik egy-egy kapcsoló. Az előfizetők száma 9000 körül van, ahol átlag 10 hívás esik minden előfizetőre, vagyis minden kapcsoló átlag és naponta 1500 kapcsolást létesít. Az igénybevétel tehát ugy aránylik, mint 360 az 1500-hoz. Elismerem, hogy az interurbán forgalom lebonyolítása, telefon útján táviratok vétele és leadása sok teendőt ró a kezelőre. Azt is tudom, hogy a fővárosi központ modernebb berendezésű. Mindezek figyelembe vétele mellett sem lehet azt mondani, hogy a helybeli központ túl volna terhelve.

Másodszor hangoztatják azt, hogy vidékre nem lehet kapcsolást kapni. Elhiszem, hogy a vezetékek túl vannak terhelve, de az is bizonyos hogy ha ez így van, akkor azok szaporítását kell a helybeli főnökségnek szorgalmazni. Nem lehet azonban mindég a vezeték elfoglaltságát védekezésül elfogadni, ami a következő esetből is kitetszik. Lapunk egyik belmunkatársával a napokban esett meg a következő eset: Délután 5 óra tájban jelentkezett. Hosszasabb hívás után jelentkezett a központ és Kisvárdát elfoglaltak jelentette ki, de jelezte, hogy a hívást előjegyzi. Hat óra tájba kérdést intézett a központhoz, amikor a kezelő kijelentette, hogy elfelejtette a hívást feljegyezni, a vonal azonban ismét el van foglalva, és a hívást előjegyzésbe vette. Félhétkor újra csengetett, amikor a kezelő azt mondta, hogy ő akkor ment oda és nem tud az előbbeni hívásokról semmit. Amikor a feljelentés helyezettett kilátásba, akkor végre mint egy 5 pernyi várakozás után megkapta a kapcsolást. Ha elromlik valamely gép, annak a Nyiregyházán lakó 4 szerelő közül sokszor egy sincs a városban.

Megvagyok győződve, hogy Surányi főnök az elmondottak orvoslása körül szokott erélyességével fog eljárni, és rövid idő múlva azt irhatjuk, hogy a kapcsoló-hivatal közmegelegedés szerint fog eljárni.

Fiatal gonosztevők. A vásártéren levő bódékat Jaczkó Mihály és Guca János suhancok feltörték, és az ott talált kisebb értékű tárgyakat ellopták.

Elsikkasztott csizmák. Tiszalókról Friedman Mártonné Debrecenbe ment csizmákat vásárolni, ahol 45 párt szedett össze ismét eladásra. A vett árut egy taligára rakatta fel, mely taligát ismeretlen tettesek mindenestül elhajtották. Ugy a debreceni rendőrség, mint megynék csendőrsége erélyesen nyomoz.

Gulyázárlat lépfene miatt. A Kállói pusztán legelő tehén- és üszőbaromban a lépfene fellépett, és eddig 9 drb. állat hullott el. Ezen ok miatt a nagykállói főszolgabíró a gulyát zár alá helyezte, onnan a zár feloldása előtt állatot elhajtani nem szabad. A városi m. kir. állatorvostól tudjuk, hogy ott a talaj van fertőzve, úgy hogy a betegség lefolyását előre tudni nem lehet. Legajánlatosabb és legbiztosabb volna a betegség továbbterjedését védőójtással beszüntetni, de mivel ez költségbe kerül, az egyes állattulajdonosoknak kellene a gazdasági hivatalban a díjakat letenni, hogy az anyag megrendelhető legyen. Mint tudjuk, minden darabra összesen 80 fillér költség jutna, ebbe benne

volna az ojtóanyag, az orvosi díj és a segítő munkások díja, és ezen csekély összegért nem érdemes az állatokat az elhullás veszélyének kiténni. A gazdasági tanácsnok már köröztet is egy ilyen felhívást az állattulajdonosok között.

Gondnokság. Fajta György, demecseri lakost a helybeli kir. törvényszék gondnokság alá helyezte.

Változások a Szatmárnémeti—felsőbányai vonalon. Folyó hó 15-től Szatmárnémetiből ind. a vonat 07 óra 23 p.-kor, 6 ó. 06 p. 2 ó. 55 p. Oda érkezik 1 ó. 50 p. 8 ó. 30 p. 06 ó 38 p. Felsőbányára érkezik 09 ó. 38 p. 8 ó. 32 p. 10 ó 27 p. 06 ó. 9 p. Felsőbányáról indul 11 órakor, 2 óra 27 perckor, 7:00 és 8 órakor. — (Azon számok, melyek előtt 0 van éjjeli órákat jeleznek.)

Állami ménék eladása. A m. kir. földművelésügyi ministerium közli, hogy a m. kir. állami ménetelek ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése a következő napokon fog megtartatni, u. m.:

Nagykőrösön július 13-án, Dorosmán július 14-én, Békéscsabán július 15-én, Székesfehérvárott július 15-én, Baján július 17-én, Bábólnán július 17-én, Jászberényben július 18-án, Rimaszombaton július 19-én, Verseczen július 19-én, Palinban július 20-án, Eperjesen július 21-én, Nagyatádon július 21-én, Turiarómetén július 23-án, Nyitrán július 24-én, Szatmárnémetiben július 25-én, Debrecenben július 26-án, Deésen július 31-én, Sepsiszentgyörgyön augusztus 2-án, Homoródon aug. 3-án. A ménetelepeken a jelzett napokon kiselejtezt, tenyésztésre még használható ménék mindjárt a helyszínén el fognak adatni.

Árlejtés. A nyiregyháza—ungvári közúton levő 5 és 6 számú áteresztők építését Schusztér József, budapesti mérnök 9128 kor. 98 fillérért vállalta el, az előirányzott 9573 kor. 99 fillérrel szemben.

Pályázat. A nagykállói elmeógyógyintézet másod orvosi állására f. hó 1-én pályázat bocsátatott ki. Bővebb felvilágosítással az igazgatóság szolgál.

Katonai gyakorlatok. — Nagykállóból értesítenek bennünket, hogy ott a város környékén és a szomszédos községekben négy honvéd gyalogezred folytat harcászati gyakorlatokat. Rendkívüli akadályokat gördít sokszor az időjárás elibük, részint a szokatlan hőség, részint a gyakori viharok által. A legénység azonban jókedvvel lépked, mert édes anyanyelvén intézik hozzájuk a tisztek, nem csak a vezényszavakat, de a buzdító beszédek is.

A gyógynövénytermelés jövedelmezősége. A fejelegyházai állami birtokkezelőség két holdas kísérleti telepet rendezett be, a melyen kilenc fajta gyógynövényt termel. A múlt évi termés eredményét egyes fajtáknál a száraz időjárás kedvezőbbé, másoknál kedvezőtlenebbé tette. A zsálya egy holdra átszámítva 609 koronának megfelelő jövedelmet hozott, a kerti csombor 150 koronát, a majorána 658 koronát, a római kékfű az elért ár szerint egy holdon termelve 546 koronát, a fodormenta hasonló föltételek szerint számítva 931 koronát, a borsosmenta terméshozama és eredménye egy holdra átvive 836 koronát, a dalmát rovarpor 1428 koronát, a festő mályva 443 koronát, a maszlagos redőzirom holdankinti nyersjövödelme 836 koronát tenne ki, ha az egyes 26—52 négszögletes táblákon termelt gyógynövények elért árát kat. holdakra átszámítják. A telepnek ebből a jelentéséből az következik, hogy a gyógynövénytermelésre, főleg a könnyen értékesíthetőkére a gazdaközönség ott, ahol a találviszo-

KOVÁCSI JENŐ

Női divat kelme-vászon és fehérnemű áruhaza,

Nyiregyháza, Pazonyi-utca 2. szám.

Minden cikkből nagy választék a legfinomabb kivitelig.

Eszakmában a legintányosabb bevásárlási hely.

nyok kedvezők, ráadhatná magát, mindenestre azonban tudással kell fölfegyverkezni, mert az avatatlan termelőnek terméshezama könnyen minden piacot elveszithet.

Műkedvelői színelőadás és táncmulatság. Lapunk zártakor értesülünk arról, hogy a „Nyiregyházi Iparos Ifjusági Önképző Egylete“ folyó hó 15-én, azaz szombaton a Jurás-féle vendéglő kerthelyiségében műkedvelőszínelőadással egybekötött táncmulatságot rendez. A sikerültség előre is biztosra vehető.

Szerencsétlenség. Kemecseről értesítenek bennünket, hogy Debrőszki ottani mézsáros feleségéstől Dombrádra ment vásárra. Visszafele a jövet, a tegnapielőtti nagy viharban egy utszéli árokba dőltek, és a mely vízbe csak nem bele fultak. Az asszonyt eltörött a karja és egy oldalbordája.

„A Polgár“ politikai napilap. Főszerkesztő: dr. Vázsonyi Vilmos, országgyűlési képviselő, aki publicisztikai munkásságát kizárólag e lapnak fogja szentelni. Az egyenlő jogon, az általános kulturán és a gazdasági igazságon felépült magyar néppárt, a polgári Magyarország: az ideál, melyet a „Polgár“ szolgálni akar. Gyarapítani a lehangyolott polgári önértéket, terjeszteni a népjogi tisztelődét, kitépni a reakció minden fajtájának gyökerét, támogatni a politikai és gazdasági felszabadulásra törekvő rétegeket, küzdeni az osztályállam maradványai ellen: ez „A Polgár“ politikai hitvallása. Fegyvere az alkut nem ismerő radikális igazság, melyet a közélet és a társadalom minden terén érvényesíteni kíván. De a radikalizmust soha sem fogja keresni a hang durvaságában, mindig csupán a meggyőződés erejében. E cél elérésében a lap főszerkesztőjét, dr. Vázsonyi Vilmost, a publicisztika és szépirodalom legjelesebb munkásai támogatják. „A Polgár“ rendes munkatársai: Ifjabb Abrányi Kornél (vezércikk és tárcza), dr. Aczél Endre, Adorján Andor, Barabás Ferencz (vasuti ügyek), dr. Báttaszéki Lajos, dr. Benedek János (vezércikk és tárcza), dr. Besnyő Béla, dr. Bródy Ernő, Bródy Sándor (vezércikk és tárcza), Palotai Hugó, Berkes Imre, Csergő Hugó (felelős szerkesztő), Greiner Jenő, dr. Kreutzer Lipót, Krudy Gyula (tárcza), Lux Terka (tárcza), dr. Molnár Jenő, Nagy Endre, dr. Oláh Gyula, dr. Rácz Dezső, Serény Aladár, Szász Zoltán (tárcza), Székula Jenő, dr. Szirmai Albert, Turtsányi Pál (vasuti ügyek), dr. Vázsonyi Vilmos (főszerkesztő). „A Polgár“-ban szabad szellemű, teljesen független, demokratikus irányú, irodalmi színvonalon álló napilapot kap az olvasó. „A Polgár“ teljes tájékoztatást ad a politikára, az irodalomra, a művészetre, a gazdasági életre és a társadalom minden mozzanatáról és legolcsóbb ilyen terjedelmű napilap, mert „A Polgár“ egyes száma a fővárosban és vidéken 2 kr. (4 fillér). Előfizetési árai pedig a következők: egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyed évre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér. „A Polgár“ megjelenik minden nap reggel, ünnep és vasárnap után is. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 37.

Margit crém. Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen gyógyszerész ezen kiváló arckenőcsét ne ismerné. Ugyanis az összes szépítő-szerek között a Földes-féle Margit-crém örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindennemű tisztátlanosságát, szeplőt, pattanást, mitesert stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot üdévé, fiatallá varázsolja. Nemcsak az arcbőrt, hanem a nyak, váll és kéz fehérítésére és szépítésére is használják. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban. — Utánzásoktól óvakodjunk.

Vizmentes ponyvák és termény-zsákok a legolcsóbb árban Friedmann Sándor utóda Fülöp Dezsőnél.

Mentő szekrény, min. rendelet szerint annak egyes részei külön is kapható legolcsóbban. Sérvkötők 1 forintról feljebb. Irrigator teljesen felszerelve 1 forint 10 krajcártól feljebb. Valódi párisi gummi cik-

kek és betegápolási kellékek eredeti gyári árban kaphatók Blumberg József, keztyű és sérvkötő-gyárában Nyiregyházán, kath. parochia épület. Ugyanott egy üzleti tanuló felvétetik.

Termény árak:

Buza	7:00— 7:30
Rozs	6:00— 6:15
Árpa	6:50— 6:60
Zab	6:40— 6:50
Tengeri	7:40— 7:50

Szerkesztői üzenetek.

— r. Köszönettel vettük. Legközelebb jön. S. K. Sorát ejtjük.

F. S. Az időjárás tárgytalanná tette, azonban alkalomadtán leadjuk. Ne féljen attól, hogy a helyzet javulni fog.

ISMERETTERJESZTŐ.

A mesterséges jég készítése.

— Irta: Siposs Árpád. —

A napokban kezdi meg üzemét városunkban a jéggyár s így időszerűnek tartom a műjég készítésének a nagy közönség által is megérthető módon való leírását.

Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy a párolgás lehűti a testeket. Ezért locsoljuk meg nyárban a talajt, ezért fázunk meg, ha ruhánk nedves. A szesz, benzín és más illó anyag gyorsabban párolog a víznél és meg jobban lehűti a vele megnedvesített tárgyat. Minden párolgó folyadék felett a pára mintegy burkot képez, melyet ha eltávolítunk fölé, sokkal gyorsabbá válik az elpárolgás. Ez az oka, hogy szélben hamarabb szárad minden.

A fentebb ismertetett jelenség képezi alapját a mesterséges jég gyártásának is, melynél szalmiákszesz, kénessav, folyékony szénsav és ezekhez hasonló bármely illóanyagot lassan bocsátanak egy csötekeresbe, melynek másik végén a keletkező párákat egy szivattyu folyton kiszívja abból. A légüres térben rendkívül gyorsan párolog a használt anyag, mely a tekereset a fagypontra alá hűti le. Ha már most az egyik végén folyton bocsátjuk befelé a folyadékot, a másikon pedig egyre szivattyuzzuk kifelé a párákat, akkor a tekeres állandóan és nagy mértékben lehűtetik. A jéggyárakban ezen párolgató csövet egy sósvízzel telt tartányon vezetik át, melynek a tartalma állandóan 10—12 fok hideget mutat. A sósvíz ilyen hidegben nem fagy meg, de ha egy rövidke időre édes vízzel töltött és téglalakú tartányokat sülyesztünk abba, a víz rögtön jéggé válik. Az édes víz fémből készült tartányához hozzáfagy ugyan a műjég, de ha egy pillanatra langyos vízbe állítjuk azt be, rögtön elolvad tőle, amikor könnyen ki lehet borítani belőle.

A párákat nem bocsátják a szabadba, hanem egy sűrítő szivattyu folyadékká nyomja össze. Itt a párolgással ellentétes jelenség áll elő, amennyiben a folyadék nagy mértékben felmelegszik, minek következtében hideg vízben lévő tekeres bocsátják át. A kellőképpen lehűtött folyékony anyagot ha a párolgató tekeresbe bocsátják újra, ismét hűti a sósvízzel, mely után mint pára a szivattyukba kerül és folyadékká alakul át. A keringés tehát folytonos és amennyiben zárt csövekben történik, a fagyasztó anyag soha sem jut a jéghez.

Nem kell tehát egyebet tenni, mint a szivattyukat járattani és a sósvíz tartányába új édesvízes cellákat helyezni, hogy az üzem folytonos legyen. Természetes, hogy számos készülék van egy ilyen jéggyárnál a leirtakon kívül, amelyek azonban csak az üzem biztonsága és olcsósága céljából állíttatnak fel. A hűtőtelepek pedig úgy vannak szerkesztve, hogy sósvíz által lehűtött levegőt nyom egy készülék folyton a termekbe, míg egy másik csöven a felmelegedett levegőt kiszívja onnan, hogy lehűtve, ismét visszanyomja. Ekképen fagypontra 5—6 fokon lehet a hőmérsékletet tartani.

A városunkban levő jéggyár az ismeretettel mindenben megegyezik. A hajtórőt egy 40 lóerős villamos motor szolgáltatja, a hűtést pedig szalmiákszesz végzi. Még csak azt jegyzem meg, hogy a vizet egy 95 méter mélységű furott kútból veszik, melynek vize a legkitűnőbb ivóvíznek bizonyult. Szerencse az is, hogy a víz szokatlanul hideg és csak 13°-u. Literenkint tehát csak 13 calória melegget kell belőle elvonni, hogy az megfagyjon, míg ha a nap által felmelegített folyóvizet használnának, akkor 35 calória körüli volna az. (Calóriának azon hő egységet nevezzük, mely egy liter víz melegségét 1°-kal képes emelni.)

Hirdetések.

Fernolent-féle NIGRIN
különösen ajánlható Chevreaux, Box-calf és Lackbörnek szép fényt kölcsönöz és a bőr tartósságát emeli. — Fenti védjegyre ügyelni kéretik. Mindenütt kapható.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szesz italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szobeszedé a tartózkodásról, mert a csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosságot a szesz ital. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtli mi okozta javulását.

Coza a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szégyen és becsületlenségétől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatallembert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő írással telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezelséink, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

Képviseleink kik szerünket raktáron tartják és kik bárkinek díjmentesen egy könyvet adnak a következők: Nagy Kálmán gyógyszerész ur.

Minden kérdést próbát és könyvet illetőleg Nyiregyházán kívül lakok egyenesen Londonba intézzék.

INGYEN PRÓBA 137 sz.

Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.

(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek).

COZA INSTITUTE

(Dept. 137).

62, Chancery Lane,

London., ANGLIA.

THILLE

soványító teának hatása különösen kövér egyéneknek ismeretes. Csomagja 2 korona. Kapható: TÖRÖK JÓZSEF gyógytárában Budapest, Király-utca 12-ik szám.

Üzlet eladás.

Más vállalat végett a Zöldség-téren levő posztó, rőfös és rövidáru üzlettem berendezéssel együtt eladó.

A raktáron lévő nagymennyiségű férfi és női gyapju-szövetek, kartonok, battistok, vásznak, kanavászok, kész férfi és női ingek, jouponok, kötények, továbbá fehér és színes asztalneműek, ágy- és asztalterítők, szőnyegek és egyéb áruk egészben vagy egyes tételekben

==== mélyen leszállított árban eladók. ====
Práger Károly.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban.

Ha távol lakó rokonnak, vagy barátnak képeslevelező-lapot küld

Ha elegáns kivitelű levélpapírra óhajtana szert tenni

Ha névjegyet, esküvői meghívót, vagy valamely más nyomtatványt akar készíttetni

Ha bármilyen könyvet beszerezni akar

Ha hírlapokra, vagy folyóiratokra van szüksége

minden alkalommal tessék bizalommal fordulni
PIRINGER JÁNOS
 könyv- és papír-eresztéséhez és
 könyvváltásához van
 egy b e k ü l t e

FONTOS FELHÍVÁS A magyar mezőgazdákhoz!

Miután az őszi trágyázáshoz Thomassalakot már most vesznek, úgy idejekorán becses tudomásukra hozom, hogy **az idén az olcsó árak szinten érvényesül birnak** és kérem, hogy addig ne vásároljanak, míg hozzám kérdést nem intéztek. — A magyarországon 25 év óta bevezetett és a legmagasabb díjakkal kitüntetett „Lóhere“ jegyü

— **csehországi Thomassalak** —

a legjobb, leghatásosabb és a legolcsóbb foszforsavas műtrágya. A citrában oldható foszforsavtartalomért szavatosságot vállalunk, netáni hiányt megtérítünk. Továbbá jogában áll a vevőnek a **próba-vegyelmezést a mi költségünkön Magyar-Ovárott** fogantatosítani. — Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál:

— **László Marcel** —

a csehországi Thomasművek eladási irodájának magyarországi vezérképviselője, Budapest, VI, Terezkörút 22. sz. Óvakodjunk külföldi Thomassalak-utánzatoktól.

LOJEK JÓZSEF

==== férfi-szabó üzlete, ====

Nyiregyházán Kállai-utca 1. szám. Kovács Samu-féle ház.

Van szerencsém a t. uri közönség becses tudomására hozni, hogy a Pazonyi-utczában levő férfi-szabó üzletemet, tüzeset miatt, Kállai-utca 1. szám alá, a Kovács Samu féle házba helyeztem át.

Ezen alkalommal az igen tisztelt uri közönség figyelmét felhívni kívánom arra nézve, hogy a helyiség áthelyezése alkalmával üzletemet megnagyobbítottam, raktáromat legujabb bel- és külföldi szövetekkel a legnagyobb választékban szereltem fel.

A n. é. uri közönségnek, a már irántam eddig is tanusított bizalmát megköszönve és további szíves pártfogásába magamat ajánlva.

kiváló tisztelettel :

Lojek József

férfi-szabó.

Kállai-utca 1. szám, Kovács Samu-féle ház.

K. 8727/1905.

Árlejtési hirdetmény.

Nyiregyháza város tanácsa a községi polgári leányiskola épületének kibővítési munkálataira árlejtést hirdet.

A munkálatok költségeire 19664 korona 38 fillér van előirányozva.

A részletes árlejtési feltételek, terv és költségvetés a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A zárt írásbeli ajánlatok **1905. évi július hó 15. napjának délelőtt 10 órájáig** a polgármesteri hivatalba adandók be, melyekhez a vállalati összeg 5%-a készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban esztolandó.

Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Nyiregyházán, 1905. évi június hó 30-án.

Májerszky Béla,
 polgármester.

Hentesárut,

szalonnát, disznósirt, szalámit tőpörtöt stb
 === vásárol minden mennyiségben ===

A. SCHANIL,

==== zsiráru ügynöksége, ====

Bécs, XVII. Hauptstrasse 67.

Alkalmi vétel. Üzlet feloszlás miatt a Alkalmi vétel.

PAVLOVITS IMRE féle üzlet

összes árucikkei

beszerzési áron alul kiárusítatnak.

Modern férfi kalapok. Ingek. Cipők. Vadászati cikkek. Fegyverek. Kocsitakarók.	Férfi és női harisnyák Ernyők. Női cipők. Botok. Női övek. Ezüst disztárgyak. Gyermek-játékok.	Nyakkendők. Valódi francia illatszer- szerek. Kézitáskák. pénz- és szivar- tárcák. Nippe-ek, stb. stb.
---	--	--

Az összes árucikkek kivétel nélkül új be-
szerezésűek és legújabb divatúak.

Kiárusítás.

Kiárusítás.

MEGHIVÓ.

A tiszapolgári gazdasági és kereskedelmi hitelbankkal kapcsolatos
önsegélyező szövetkezet

II. évi rendes közgyűlését

folyó évi július hó 23-án d. e. II óraker Tiszapolgáron az intézet helyiségében
tartja, melyre a t. tagok tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági jelentés az 1904/5. üzletév eredményéről.
 2. Felügyelő-bizottság jelentése a zárszámadás megvizsgálásáról s ennek
alapján az igazgatóság, felügyelő-bizottság és tisztviselők részére a felmentvény
megadása.
 3. A nyereség mikénti felosztása.
 4. Netaláni indítványok.
- A zárszámadás, továbbá az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése
a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében megtekintés végett ki lesz
függesztve.

Tiszapolgár, 1905. június 30.

Az igazgatóság.

Büdszentmihályban „DOBOGÓ”

című korcsma,
vendéglő és kávéházi joggal bíró épület, teljes berendezéssel haláleset
miatt, szabadkézből

ELADÓ!

Értekezhetni lehet:

Sichermann Lipót Julia-malmi raktárnoknál, Nyiregyházán.

A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM

**Hölgyek részére
nélkülözhetetlen!
Legjobb
szépitő-szer**

pár nap alatt eltávolít szeplőt, máj-
foltot, pattanást, bőrtájkát (Mittiser)
és minden más bőrbajt. Kisimítja a
ráncokat és az arcot fehérré, simává
varázsolja, üdít és fiatalít.

ÁRA: kistégely 1 kor., nagy 2 kor.

Kiváló toillet cikkek:
MARGIT-HÖLGYPOR (3 színben) 1
kor. 20 fil., MARGIT-SZAPPAN 70 fil.
MARGIT-FOGPÉP (Zahnpasta) 1 kor.
MARGIT-ARCVIZ 1 korona.

Póstán utánvétellel vagy a pénz előleges bekül-
dése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszertárban, dr. gériában
és illatszer-kereskedésben.

Főraktár Nyiregyházán: Korányi
Imre, Dr. Szópkó Dezső, MÁRTON
József, Török Gyula gyógyszertáraiban.

A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM

Kérjen csak
Selle & Kary's

FREDIN

legjobb tisztítószer mindenféle
sárga és fekete cipőhöz.

Különösen ajánlható

Boxcalfs-, Oscaria-, Chevrax- és Lack
cipőknek.

Bécs, XII/I.

KÜLÖNLEGESSÉGI

mindennemű gazdasági gépek,
műszaki cikkek és malom-
berendezések előnyös feltételek
mellett beszerezhetők és raktáron is
találhatók

LICHTMAN VILMOS cégnél

ki birtok eladási és bérbeadási ügyi-
teket is elvállal.

Főüzlet: Nyiregyházán Gróf Károlyi-téren.
Fiókiüzlet: Mátészalkán.

Állást keres.

A gazdaság minden ágában
jártas, sok évi tapasztalattal
bíró egyén ajánlkozik — sze-
rény igények mellett — a nyári
— aratási, cséplési — idényre.
Czime a kiadóhivatalban,

CLAYTON & SHUTTLEWORTH Ltd

Budapest, Váci-körút 63.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlhatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löher-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvatógépek, Planet jr.
kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes
acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és milder
egyéb gazdasági gépek.

Képviselet és bizományi raktár:

Májerszky Barnabás gépgyárosnál

Nyiregyházán.